

**LANDSTINGETS
OMBUDSMANDS
BERETNING
FOR 2004**

63. Erhvervsstøtte

1. **Tilbagekaldelse af tilsagn om støtte. Ulovlig ændring af begunstigende forvaltningsakt.**

A klagede over, at Direktoratet for Fiskeri og Fangst havde afslået at indfri sidste del af et tilsagn om støtte A havde modtaget fra Den særlige Hjælpefond.

Ombudsmanden fandt, at der var tale om en ændring af en afgørelse, og Ombudsmanden fandt den af Direktoratet for Fiskeri og Fangst foretagne ændring ulovlig.

Ombudsmanden fandt endvidere direktoratets sagsbehandling meget kritisabel, og henstillede, at direktoratet traf en ny afgørelse, og herunder inddrog spørgsmålet om lovligheden af en eventuel ændring af direktoratets afgørelse om at tilkende A støtte. (J.nr. 11.01.63.01/133-03)

A klagede ved brev af 14. oktober 2003 til mig over Direktoratet for Fiskeri og Fangst.

A klagede over Direktoratet for Fiskeri og Fangsts afgørelse om, ikke at ville indfri sidste del af et tilsagn om støtte til dækning af tab i forbindelse med en flodbølge i B bygd.

A's klage lyder således:

”Undertegnede skal hermed bede Landstingets Ombudsmand gå ind i sagen mellem Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder og undertegnede.

Som det fremgår af direktoratets svar afviser direktoratet at indfri tilsagn om støtte for tab i forbindelse med omtalte flodbølge i B bygd.

Undertegnede kan oplyse at det ikke, som oplyst i skrivelsen fra direktoratet, er korrekt at de omtalte varer hele tiden har været tilgængelige i K by. Den leverandør som undertegnede betjener sig af, ... har ikke kunnet levere de omtalte varer før ultimo december 2001 og undertegnede har først haft mulighed for at afhente disse primo 2002 fra B bygd.

Ligeledes er undertegnede ikke blevet underrettet om Hjælpefondens nedlæggelse og dermed bortfald af tilsagn til støtte.

Endelig har undertegnede ikke haft indflydelse på fremsendelse af krav til Hjælpefonden. Dette er besørget af K by Kommune.”

Til brug for min vurdering af, om klagen gav anledning til at foretage yderligere, anmodede jeg den 6. november 2003 Direktoratet for Fiskeri og Fangst om:

”at fremsende direktoratets sagsmappe vedrørende tildeling af støtte til A. Jeg anmoder særligt direktoratet om at fremsende brevet, hvori A tildeles støtte fra Den særlige Hjælpefond, samt direktoratets brev af 14. november 2001 brev nr. ....”

Jeg modtog den 1. december 2003 direktoratets sagsmappe. Af sagsmappen fremgår følgende af relevans for sagen:

A's ansøgning til Den særlige Hjælpefond, dateret den 3. januar 2001. Der ansøges om kr. 43.537,00. Ansøgningen fremsendtes gennem K Kommune, Fiskeri- og fangstkonsulent B.

Den 5. april 2001 skrev Direktoratet for Erhverv følgende til A:

”Vedrørende Ansøgning til Den særlige Hjælpefond flodbølge ved B bygd.

30. marts 2001 har man i Direktoratet for Erhverv blandt andre behandlet din ansøgning dateret 03.01.2001 under behandlingen af ansøgninger til Den særlige Hjælpefond.

I denne forbindelse skal man herved meddele, at din ansøgning er efterkommet med tilskud på kr. 43.537,-.

De bevilgede midler kan kun bruges vedrørende den ovennævnte ansøgning.

Angående udbetaling af de bevilgede beløb, kræves det at du fremsender kvittering / -er, med din underskrift, for de ting, du har købt, til direktoratet, da direktoratet vil sørge for udbetalingen.”

Den 16. juli 2001 fremsendte A kvittering pålydende kr. 30.941,57 til B, K by. Denne videresendte Fangst- og Fiskerikonsulent B den 24. juli 2001 til Direktoratet for Erhverv.

Den 30. juli 2001 skrev Direktoratet for Erhverv til K Kommune, Erhvervskonsulenten, at beløbet på kr. 30.941,57 var blevet videresendt til betaling.

Den 14. november 2001 skrev Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder (nuværende Direktoratet for Fiskeri og Fangst) således til alle kommuner:

”Vedr. Den særlige Hjælpefond.

Man skal herved fra sekretariatet for Den særlige Hjælpefond meddele at der i finansloven for 2002 på konto 50.01.04, ikke er bevilget midler til DEN SÆRLIGE HJÆLPEFOND.

Der forlanges så, at hvis I skulle have regninger, der skal betales af Den særlige Hjælpefond, liggende i jeres kommune, at de fremsendes dateret senest 31. december 2001, således de er Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder i hænde senest 31. januar 2002.”

Den 27. august 2002 skrev K Kommune, Fangst og fiskeriafdelingen således til Grønlands Hjemmestyre, Erhvervsstøtteudvalget:

”Vedrørende at A ... har fået bevilget hjælp.

På baggrund af bevilling af hjælp til ovennævnte vedrørende hans tab i forbindelse med flodbølgen i B bygd, fremsendes fakturaer for hans køb af fiskeredskaber til betaling.”

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder svarede den 5. september 2002 K Kommune således:

”Vedr. A.

Brevet fra Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder af 12. november 2001, ... til alle kommuner vedlagt, med henvisning til brevet om at der for året 2002 ikke var bevilget midler til Den særlige Hjælpefond, returneres fakt. nr. ..., som var fremsendt til direktoratet, da man ikke kan gøre noget ved den resterende bevilling til hjælp for ovennævnte, til dels som nævnt i det ovennævnte brev angående om at de skal være Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder i hænde senest 31. januar 2002.”

K Kommune skrev den 16. september 2002 således til Direktoratet for Erhverv:

”Vedrørende forespørgsel fra A, ...

Angående ovennævnte persons forespørgsel, vil man gerne få at vide, hvorfor man ikke vil betale hans indkøbte fiskeredskaber?

Da den på baggrund af den i brev nr. .. af 5. april 2001 bevilling til fiskeristøtte han har fået, fremsendte regning for de af vodbinderiet i K by, ..., leverede trawl, var blevet returneret.

I denne forbindelse vil man gerne vide, hvor de bevilgede penge er blevet af.”

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder skrev herefter den 22. oktober 2002 således til K Kommune:

”Vedr.: Ansøgning fra A til Den særlige Hjælpefond.

Med henvisning til dit brev nr. ..., af 16. september 2002 til Erhvervsdirektoratet, skal vi herved henvise til tidligere brev fra Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder angående ovennævnte til K Kommune, brev nr. ...., af 5. september 2002 fra Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder, hvor man i brevet blandt andet har nævnt, i dette henviste brev, at der for året 2002 ikke var bevilget penge til Fondet, og at hvis I har regninger, der skal betales af Fondet, liggende, at de skulle være Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder i hænde senest 31. januar 2002.

Man vil også gerne have at vide, hvor de penge, der efter bevilling blev sat til side er blevet af.

Dengang Fondet eksisterede, blev de indkomne regninger betalt inden for de bevilgede tilskud – dengang man bevilgede fondet midler. Nu kan der ikke gøres noget, da der som nævnt ikke var bevilget midler for året 2002.”

Den 18. november 2002 ankede A direktoratets afgørelse af 5. september 2002 til ”Ankenævnet”, som videresendte klagen til Direktoratet for Fiskeri og Fangst den 3. december 2002.

Den 25. november 2002 skrev K Kommune således til ”Ankenævnet”:

”Foranlediget af A’s ... henvendelse, og hans anmodning om hjælp til at videre-sende sit brev, fremsendes hans henvendelse.

Det kan forstås, at ovennævnte person har fået accept fra hjælpefondet.

Har så fået afslag i et senere modtaget brev, og forholdet betragtes af den vedkom-mende person at være ukorrekt og klagen videresendes.”

Den 11. december 2002 skrev Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder således til K Kommune:

”I forlængelse af tidligere korrespondance i denne sag skal Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder hermed meddele, at Den særlige Hjælpefond er nedlagt med udgangen af året 2001, og at dette tidligere er blevet meddelt pr. brev, senest ved brev af den 22. oktober 2002.

Det er korrekt som De anfører i Deres henvendelse, at Den særlige Hjælpefond har givet tilsagn om støtte til A i forbindelse med flodbølgen i B bygd i november 2000.

Der blev her givet tilsagn om hjælp til køb af:

...

i alt kr. 43.537

Den 30. juli 2001 udbetaler Den særlige Hjælpefond kr. 30.941,57 på basis af fragtbrev fra Royal Arctic Line A/S, en forsendelse som indeholder ovennævnte linespil, hydraulik og fragtomkostninger.

Først i august 2002 modtager Direktoratet en regning på ovennævnte liner m. kroge + gummistøvler og bødetwist. Varer som hele tiden har været tilgængelige i K by, og derfor uden problemer kunne være leveret og faktureret i 2001.

Da Den særlige Hjælpefond nu er nedlagt, er der ikke midler på Finansloven til dækning af A's krav, ligesom Direktoratet finder det meget besynderligt, at kravet først fremsendes i august 2002.

På denne baggrund må Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder desværre meddele Dem afslag på anmodningen om udbetaling til A, og vi skal samtidig gøre Dem opmærksom på, at Ankenævnet for Den særlige Hjælpefond ikke eksisterer i medfør af fondens nedlæggelse.

Skulle De derfor fortsat ønske sagen gjort til genstand for yderligere prøvelse i den offentlige forvaltning, skal vi henvise A til at indbringe sagen for Ombudsmanden i Grønland.”

Jeg skrev den 30. januar 2004 således til Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder :

”Ombudsmanden har efter gennemgang af direktoratets sagsmappe vedrørende A besluttet at behandle klagen.

Jeg anmoder derfor direktoratet om at redegøre for sin opfattelse af sagen og om at oplyse lovgrundlaget for sin afgørelse.

Direktoratet har ved brev af 5. april 2001 til A, hvori A meddeles, at hans ansøgning om tilskud fra Den særlige Hjælpefond efterkommes, truffet en afgørelse i forhold til A.

Direktoratet skriver ved brev af 5. september 2002 til K Kommune, at man ikke kan betale den af K Kommune på vegne af A fremsendte regning.

A skriver den 18. november 2002 til Grønlands Hjemmestyre, Ankenævnet, og klager over Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygders ovenfor nævnte brev af 5. september 2002.

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder meddeler den 11. december 2002 K Kommune afslag på anmodning om udbetaling til A. Jeg betragter dette brev som afgørelse af A's brev af 18. november 2002 til Grønlands Hjemmestyre.

Jeg anmoder direktoratet om at oplyse, om direktoratets brev af 11. december 2002 skal forstås som en tilbagekaldelse eller ændring i den allerede trufne afgørelse om at efterkomme A's ansøgning af 3. januar 2001.

Jeg anmoder direktoratet om at oplyse, om A har fået særskilt meddelelse herom.

Jeg anmoder samtidig direktoratet om at oplyse, om det er sædvanligt, at korrespondance vedrørende ansøgninger til Den særlige Hjælpefond foregår mellem kommunerne og direktoratet og ikke mellem den enkelte ansøger og direktoratet. Jeg bemærker, at selve afgørelsen om at tildele A støtte er sendt direkte til A.

Jeg anmoder videre direktoratet om at oplyse, hjemmelen til tilbagekaldelsen / ændringen, om A har fået særskilt meddelelse om denne, samt om direktoratet i forbindelse med tilbagekaldelsen/ændringen har overholdt sagsbehandlingslovens regler forinden tilbagekaldelsen /ændringen.

Direktoratet har i brevet af 11. december 2002 til K Kommune, vedrørende anke fra A anført, at Direktoratet først i august 2002 modtager regning på liner m. kroge + gummistøvler og bødetwist, samt at det er direktoratets opfattelse, at disse varer hele tiden har været tilgængelige i K by. Jeg anmoder direktoratet om at oplyse, om det har nogen betydning for A's muligheder for at få udbetalt sidste del af det ansøgte tilskud, om varerne har været tilgængelige eller ikke.

Jeg anmoder endvidere direktoratet om at oplyse, om man tidligere har undladt at udbetale tilskud på grund af, at regningen fremsendtes lang tid efter at ansøgningen blev imødekommet.

Jeg anmoder ligeledes direktoratet om at oplyse, om det er sædvanligt, at afgørelser om tilskud fra Den særlige Hjælpefond ikke benyttes fuldt ud af modtageren.

Jeg anmoder endelig direktoratet om at oplyse, hvad der er sket med de midler, der henstod til udbetalinger fra Den særlige Hjælpefond pr. 31. januar 2002.

Direktoratets svar forventes at blive forelagt for A før Ombudsmanden afslutter sin behandling af sagen.

Sagsmappen returneres herved med tak for lån.

A er orienteret om ovenstående ved kopi af nærværende brev.”

Den 19. februar 2004 skrev Direktoratet for Fiskeri og Fangst til mig, at svar først kunne forventes medio marts 2004.

Den 19. marts 2004 skrev Direktoratet for Fiskeri og Fangst til mig, at svar kunne forventes medio april 2004.

Direktoratet for Fiskeri og Fangst skrev den 30. april 2004 således til mig:

”Under henvisning til brev fra Landstingets Ombudsmand dateret 30. januar 2004, anmodes der generelt om en redegørelse for direktoratets opfattelse af sagen og lovgrundlaget for direktoratets afgørelse.

Mere konkret anmodes der om en redegørelse for følgende spørgsmål:

1) Om direktoratets brev af 11. december 2002 skal forstås om en tilbagekaldelse eller ændring af den allerede truffene afgørelse om at efterkomme A's ansøgning af 3. januar 2001?

2) I forlængelse af ovenstående, om A har fået særskilt meddelelse herom?

3) Om det er sædvanligt, at korrespondance vedrørende ansøgninger til Den særlige Hjælpefond, foregår mellem kommunerne og direktoratet?

4) Der anmodes om oplysning om hjemmelsgrundlaget for tilbagekaldelsen/ændringen.

5) I forlængelse heraf om A har fået meddelelse om ”denne” (sidstnævnte opfatter jeg som gående på hjemmelen).

6) Endelig i forlængelse heraf om sagsbehandlingslovens regler forinden tilbagekaldelsen er blevet overholdt?

7) Der anmodes om hvorvidt det har haft betydning for A's retsstilling om varerne "har været tilgængelige eller ikke".

8) Om man tidligere har undladt at udbetale tilskud på grund af, at regningen fremsendes lang tid efter at ansøgningen er imødekommet?

9) Der anmodes om svar på om det er sædvanligt at tilskud fra Den særlige Hjælpefond ikke benyttes fuldt ud af modtageren.

10) Sluttelig, hvad der er sket med de midler, der henstod til udbetalinger fra Den særlige Hjælpefond pr. 31. januar 2002.

I forlængelse af ovenstående gives der hermed svar på de enkelte spørgsmål og til slut gives der en konklusion:

Ad 1)

Svaret herpå er, at brevet fra Direktoratet for Fiskeri og Fangst (herefter "DFF") dateret 11/12-2002 (bilag 12) hverken skal forstås som en ændring eller tilbagekaldelse af den allerede truffede afgørelse om at efterkomme A's afgørelse.

Allerede den 5/9-2002 (bilag 7) træffes der afgørelse om ikke at efterkomme A's anmodning om at få udbetalt resttilsagnet. Bevillingen på 43.537 i brevet af 5/4-2001 (bilag 3) er betinget af, at der kan fremvises kvitteringer for de redskaber, der er bevilliget penge til.

Brevet fra DFF af 11/12-2002 (bilag 12) skal vel i den forbindelse vel nærmere ses som et svar på en klage fra A dateret 18/11-2002 (bilag 10) og brev fra K Kommune dateret 25/11-2002 (bilag 11). Dvs. svar i henhold til en klage behandlet på baggrund af de almindelige regler om administrativ rekurs. Altså brevet af 5/9-2002 (bilag 7) må vel betragtes som den relevante forvaltningsakt, hvori der bliver truffet afgørelse om ikke at udbetale resttilsagnet. Dette gøres under henvisning til en skrivelse, der har cirkuleret til alle kommuner. Skrivelsen dateret 14/11-2001 (bilag 5) oplyser kommunerne om, at der ikke er bevilliget penge til "Den særlige Hjælpefond" for 2002. Krav, (dvs. krav opstået pga. konstruktionen med, at pengene først udbetales når der er tilsendt dokumentation for, at pengene er brugt i overensstemmelse med deres formål) opstået mod "Den særlige Hjælpefond" til og med 31./12-2001 skal være DFF i hænde senest 31/1-2002 for, at der kan opnås betaling.

Om dette brev af 5/9-2002 (bilag 7) har karakter af en ændring eller tilbagekaldelse tages op under pkt. 4.

Ad 2)

Under henvisning til pkt. 1 gives der to svar på dette spørgsmål.

Går spørgsmålet på, om A har fået direkte svar på brev fra DFF dateret 11/12-2002 (bilag 12), er svaret nej. Brevet er kun sendt til K Kommune.

Går spørgsmålet på det oprindelig afslag af 5/9-2002 (bilag 7), bliver svaret tilsvarende nej. Brevet er kun tilsendt K Kommune.

På baggrund af afgørelse i Landstingets Ombudsmands Beretning for 1998 s. 40 ff., udtales det af Landstingets Ombudsmand på s. 45: "Jeg henstiller, at fonden fremover som udgangspunkt meddeler sine afgørelser direkte til ansøgeren". På baggrund af denne passus, kan DFF kun beklage, at A ikke har fået direkte meddelelse om afgørelserne (se dog pkt. 3).

Ad 3)

Det følger af Retningslinjerne for "Den særlige Hjælpefond" under afsnittet "krav til ansøgningen" pkt. 4, at ansøgningen skal tilsendes gennem kommunernes erhvervskonsulent eller den berørte konsulent for erhvervet. Herudover har anden kommunikation til Direktoratet også i vid omfang gået via kommunen.

Mth. skrivelser fra Direktoratet er disse i et vist omfang også tilsendt til kommunen. Dette har to årsager. For det første fordi kommunens erhvervskonsulent besidder en særlig viden om regulering af fisker, fangst og landbrugsforhold og at man har

skønnet det ønskeligt at kommunikationen er gået via disse, således at ansøgere på stedet kunne få svar på evt. spørgsmål til skrivelserne.

For det andet, har baggrunden været at mange borgere af samme årsag, lader erhvervskonsulenterne stå for afsendelsen af deres skrivelser. Derfor har det været mest naturligt at returnere svar til de involverede erhvervskonsulenter.

Ad 4)

DFF kan tilslutte sig, at afslaget i skrivelse af 5/9-2002 (bilag 7) er en ændring i forhold til afgørelse 5/4-2001 (bilag 3), idet afgørelsen fortsat består for så vidt angår udbetalingen af 30.941,57, men med den tilretning, at der ikke udbetales støtte for så vidt angår resttilsagnet under henvisning til den manglende bevilling.

Efter den forvaltningsretlige teori er en ændring af en forvaltningsafgørelse omfattet af de samme regler som tilbagekaldelse. En ændrings retsmæssighed beror herefter på en afvejning af adressatens berettigede forventninger overfor den offentlige interesse i ophævelse.

For det første bemærkes, at ændringen i forhold til A er af forholdsvis svag intensitet. A har fået bevillingen til dækning af et tab han alligevel selv skulle dække af egen lomme, såfremt støtte ikke var udbetalt. Endvidere er der tale om et beskedent beløb. Heroverfor står hensynet til finansårets afvikling. I dette tilfælde vil der skulle søges om ekstrabevilling på finansloven, fordi der ikke er flere midler fra ”Den særlige Hjælpefond”. Dette vil være forholdsvis ressource- og tidskrævende for forvaltningen.

Ad 5)

Svaret er at A ikke har fået direkte besked om afslaget under henvisning til den manglende bevilling. Det må dog stærkt formodes at A har fået svar igennem kommunen, idet der senere klages over afslaget.

Ad 6)

I dette spørgsmål tænkes der vel især på, om der er blevet foretaget partshøring jf. § 19 i Lov om sagsbehandling.

DFF kan tilslutte sig, at der nok burde have været foretaget partshøring direkte af A jf. § 19 i Landstingslov om sagsbehandling, da A ikke kan formodes at være vidende om, at der ikke mere er bevillingsmæssig dækning for udbetalinger fra ”Den særlige Hjælpefond” og, at det nu indgår som element i afgørelsesgrundlaget.

Ad 7)

Det er direktoratets opfattelse, at det er uden betydning om varerne har været tilgængelige eller ikke.

Ad 8)

Der er efter en hurtig gennemgang af ansøgningerne ikke umiddelbart fortilfælde, hvor udbetalingen er blevet nægtet under henvisning til at regningen er modtaget lang tid efter bevillingen er blevet tildelt.

Ad 9)

Situationen er forekommet. Typisk ved at en borger har fået bevilling på baggrund af en ansøgning til at købe f. eks. et net og et gevær. Hvis administrationen efterfølgende er blevet præsenteret for en regning der lød på ting ansøgeren har fået mere lyst til at anskaffe sig i mellemtiden f. eks. et net og en harpun, er udbetalingen blevet nægtet for harpunens vedkommende ud fra begrundelsen, at være i strid med bevillingens forudsætninger.

Ad 10)

Midlerne er gået tilbage i Landskassen.”

Jeg modtog den 18. august 2004 den grønlandske oversættelse af dette brev.

Den 6. september 2004 sendte jeg svaret fra Direktoratet for Fiskeri og Fangst til A til partshøring.

Jeg modtog den 6. oktober A's brev af 28. september 2004. A skriver følgende:

”...

Det er undertegnede opfattelse, at det korte af det lange er, at undertegnede har modtaget tilsagn om støtte fra Den særlige Hjælpefond og ud fra dette tilsagn har sat materialerne i ordre ved førstkommande lejlighed hos undertegnede faste leverandør – i dette tilfælde vodbinderiet i K by.

Vodbinderiet havde pt. ikke de ønskede varer på lager hvorfor de skulle bestilles i udlandet til opsendelse med første skib.

Ved afhentning i løbet af forsommeren viste det sig så at en del af varerne stadig var i restordre hvorfor udfærdigelse af faktura stadig ikke var muligt.

Da det er forvaltningspraksis at bevillinger fra Den særlige Hjælpefond først udbetales ved fremvisning af kvitteret faktura har det altså ikke været undertegnede muligt at fremskaffe en sådan inden man har trukket den del af tilsagnet tilbage, som vedrører disse materialer. Dette er så tillige gjort uden meddelelse til undertegnede.

Direktoratet for Fiskeri og Fangst gør gældende i Ad 4) at ”ændringen er af forholdsvist svag intensitet” samt at ”der er tale om et beskedent beløb”. ”Heroverfor står hensynet til finansårets afvikling.”

Undertegnede har svært ved at forestille sig at det kan være i overensstemmelse med god forvaltningsskik, hvis ikke direkte ulovligt, at ændre tidligere afgivne tilsagn med ovennævnte argumenter.

Direktoratet for Fiskeri og Fangst gør i Ad 7) gældende at det ikke har nogen betydning om varerne har været tilgængelige eller ej.

En mærkelig holdning at indtage al den stund ingen normale mennesker modtager fakturaer for varer som endnu ikke er modtaget. Ingen kvitterede fakturaer = ingen indfrielse af tilsagn.

Undertegnede skal afstå for yderligere kommentarer til Direktoratet for Fiskeri og Fangsts svarskrivelse da det opfattes som én lang bortforklaring af en umanerlig lang og dårlig sagsbehandling fuld af søgte spidsfindigheder og skud med spredehagl.

Undertegnede skal derfor fastholde sin klage over afgørelsen.”

Jeg udtaler på den baggrund følgende:

”1.1. Forældelse.

Landstingsloven om Landstingets Ombudsmand bestemmer i § 6, stk. 2, at en klage skal være indgivet inden et år efter, at det forhold, der klages over, er begået.

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Bygder skrev den 5. september 2002 til K Kommune, at ”man ikke kan gøre noget ved den resterende bevilling til hjælp for ovennævnte (A)”.

A indbragte ved brev af 18. november 2002 via K Kommunes brev af den 25. november 2002, direktoratets afgørelse af 5. september 2002 til Ankenævnet for den Særlige Hjælpefond.

Direktoratet besvarede denne henvendelse den 11. december 2002, ved at gentage sit afslag.

Jeg modtog den 14. oktober 2003 A's klage over Direktoratet for Fiskeri og Fangsts afgørelse om, ikke at udbetale sidste del af en tilkendt støtte fra Den særlige Hjælpefond.

Direktoratet har i brev til mig af 30. april 2004 anført, at direktoratet anser direktoratets afgørelse af 5. september 2002 som den relevante afgørelse i relation til tilbagekaldelsen / ændringen. Jeg er enig med direktoratet heri.

Jeg betragter herefter direktoratets brev af 5. september 2002 som en afgørelse om ikke at udbetale den resterende del af det tilskud som A havde fået bevilget.

Denne afgørelse er alene fremsendt til K Kommune. Det er uvist hvornår A blev bekendt med afgørelsen. Direktoratet har dog i brev til mig af 30. april 2004 bekræftet, at A ikke fra Direktoratet for Fiskeri og Fangst blev gjort bekendt med afgørelsen.

Det er herefter min opfattelse, at den afgørelse som A klager over, er direktoratets afgørelse af 5. september 2002.

Det gælder i almindelighed, at en afgørelse skal meddeles direkte til parten, med mindre parten lader sig repræsentere af en anden, jævnfør landstingsloven om sagsbehandling i den offentlige forvaltning, § 8, stk. 1.

Jeg finder ikke, at det forhold, at A's klage fremsendes til direktoratet via K Kommune bevirker, at K Kommune må betragtes som partsrepræsentant for A.

A har ikke modtaget nogen direkte meddelelse af direktoratets afgørelse af 5. september 2002.

Jeg finder herefter ikke, at A's klage over direktoratets afgørelse af 5. september 2002 er forældet i forhold til min behandling, jævnfør herved landstingsloven om Landstingets Ombudsmand, § 6, stk. 2, hvorefter en klage skal indgives inden 1 år efter, at der forhold der klages over er begået.

2. Tilbagekaldelse / ændring af begunstigende forvaltningsakter.

Direktoratet for Fiskeri og Fangst har ved direktoratets afgørelse af 5. september 2002 truffet afgørelse om, at den resterende del af en bevilling til A ikke vil blive udbetalt.

Jeg betragter direktoratets afgørelse af 5. september 2002 som en ændring af en begunstigende forvaltningsakt.

Der gælder særlige principper for tilbagekaldelse og ændring af begunstigende forvaltningsakter. Forvaltningens adgang til at ændre eller tilbagekalde begunstigende forvaltningsakter hviler på almindelige forvaltningsretlige principper. Se også herom Hans Gammeltoft-Hansen m. fl. i Forvaltningsret, 2. udgave, 2002, side 929ff., samt Jens Garde m. fl. i Almindelige Emner, 3. udgave 1997, side 435 ff.

En forvaltningsmyndighed har under visse omstændigheder ret til at tilbagekalde/ændre sine gyldige afgørelser. Ved tilbagekaldelse/ ændring af

begunstigende forvaltningsakter, som parten ønsker opretholdt, er betingelserne for tilbagekaldelse / ændringen som udgangspunkt forholdsvis strenge.

Hensynet til modtagerens berettigede forventning om, at den oprindelige afgørelse står ved magt, står forholdsvis stærkt.

De almene momenter som må indgå i afvejningen af, om tilbagekaldelse lovligt kan ske, kan inddeles i tre hovedgrupper. For det første forvaltningens tilbagekaldelsesårsag, for det andet virkningen for parten og partens forhold i øvrigt, og for det tredje den oprindelige afgørelses karakter.

Det kræves af den myndighed, der ønsker at tilbagekalde en begunstigende forvaltningsakt, at myndigheden kan anføre en lovlig grund for tilbagekaldelsen.

Det anses i almindelighed for en særligt kvalificeret tilbagekaldelsesårsag at tilbagekalde af hensyn til menneskers liv og sundhed, statens sikkerhed med videre.

Samtidig antages for eksempel hensynet til de offentlige kasser, hensyn til lighed og konsekvens ved administrationen af et område, samt ændret vurdering af en sag på et stort set uændret grundlag at være mindre tungtvejende hensyn, når man skal vurdere, hvorvidt en tilbagekaldelse er lovlig.

Spørgsmålet om tilbagekaldelsens virkning for parten vil i høj grad bero på, om tilbagekaldelsen er til skade for eller til gunst for parten. Såfremt der er tale om tilbagekaldelse til ugunst for parten, må indgrebets intensitet søges vurderet. Jo mere intensivt indgrebet er, jo stærkere må tilbagekaldelsesgrundlaget være. Det vil her kunne tillægges betydning, om partens egne forhold kan karakteriseres som bebrejdelseværdige eller ej, for eksempel overtrædelse af vilkår eller forskrifter, svig, ond tro med videre. Det kan endvidere tillægges betydning, om der er givet parten en rimelig frist før tilbagekaldelsen får virkning.

Endelig vil der for så vidt angår skønsmæssige afgørelser være en videregående adgang til tilbagekaldelse, end af afgørelser som er fuldt lovbundne.

Endelig vil det forhold, at forvaltningen har varslet overfor parten, at forvaltningsakten vil blive tilbagekaldt, trække i retning af at anse tilbagekaldelsen for acceptabel. Dette skyldes, at adressaten herved får mulighed for at indrette sig derpå, og får lejlighed for at undgå eller begrænse et eventuelt økonomisk tab.

Afslutningsvis bemærkes, at en tilbagekaldelse sker ved en ny forvaltningsakt. Dette betyder, at de almindelige forvaltningsretlige regler om sagsbehandling, partshøring, begrundelse med videre også gælder for tilbagekaldelsen.

2.1 Direktoratets begrundelse for at tilbagekalde /ændre afgørelsen.

Direktoratet har over for K Kommune i brev 5. september 2002 som begrundelse for ikke at udbetale den resterende del af det bevilligede tilskud til A anført, at der ikke var bevilget midler til Den særlige Hjælpefond.

Direktoratet skrev endvidere den 11. december 2002 til K Kommune, at kravet først fremsendes i august 2002, og at varerne hele tiden har kunne købes i K by.

I brev til mig af 30. april 2004 anførte direktoratet følgende som hjemmel for direktoratets afgørelse om ikke at udbetale den resterende bevilling:

”Efter den forvaltningsretlige teori er en ændring af en forvaltningsafgørelse omfattet af de samme regler som tilbagekaldelse. En ændrings retsmæssighed beror herefter på en afvejning af adressatens berettigede forventninger overfor den offentlige interesse i ophævelse.

For det første bemærkes, at ændringen i forhold til A er af forholdsvis svag intensitet. A har fået bevillingen til dækning af et tab han alligevel selv skulle dække af egen lomme, såfremt støtte ikke var udbetalt. Endvidere er der tale om et beskedent beløb. Heroverfor står hensynet til finansårets afvikling. I dette tilfælde vil der skulle søges om ekstrabevilling på finansloven, fordi der ikke er flere midler fra ”Den særlige Hjælpefond”. Dette vil være forholdsvis ressource- og tidskrævende for forvaltningen.”

Jeg har ovenfor beskrevet, hvilke principper der gælder for forvaltningsmyndighedernes tilbagekaldelse og ændring af begunstigende forvaltningsakter.

Det følger heraf, at der skal tages hensyn til partens berettigede forventninger om, at den oprindelige afgørelse står ved magt, hvilken virkning tilbagekaldelsen/ændringen har for parten, partens forhold i øvrigt samt forvaltningens tilbagekaldelsesårsag.

Direktoratet har ændret en afgørelse om at bevilge A støtte til køb af diverse rekvisitter, som gik tabt i forbindelse med en flodbølge i B bygd. A fik tilkendt 43.537,00 kr. til køb af nærmere angivne rekvisitter.

Direktoratet ændrede den 5. september 2004 denne afgørelse således, at det beløb på 12.595,43 kr. der endnu ikke var blevet udbetalt, ikke ville blive udbetalt.

A havde allerede på dette tidspunkt disponeret i tillid til den tilkendte bevilling, idet han hos sin forhandler havde bestilt de rekvisitter, som han havde fået tilsagn om ville blive betalt.

Det fremgår endvidere af A's ansøgning til Den særlige Hjælpefond, at årsagen til ansøgningen er, at han var ”uden midler til genanskaffelse af det mistede materiale”, at A's bruttoindkomst året forinden var anslået til kr. 218.000,- samt at hans skattepligtige indkomst samme år var anslået til kr. 138.000,-.

Der er endvidere ikke i tilsagnet anført at tilsagnet er givet under forudsætning af bevillingsmæssig dækning herfor.

Henset hertil, kan jeg ikke være enig med direktoratet i, at ændringen i forhold til A er af ”forholdsvis svag intensitet”.

Jeg er ej heller enig med direktoratet i, at hensynet til finansårets afvikling, kan lovliggøre den manglende udbetaling af det bevilgede beløb. Jeg bemærker i tilslutning hertil, at jeg i min beretning for 1998, dansk del side 43, har udtalt, at Den særlige Hjælpefond, reelt er et forvaltningsorgan, der indgår i den almindelige hjemmestyre-administration, uanset at man har anvendt betegnelsen "fond".

Jeg finder således den foretagne ændring ulovlig. Jeg anmoder direktoratet om at oplyse, hvad man agter at foretage sig som følge heraf.

3. Sagsbehandling.

Landstingsloven om sagsbehandling i den offentlige forvaltning indeholder regler om forvaltningsmyndighedernes sagsbehandling. I § 19 er der givet regler om partshøring, i § 22 bestemmes hvornår en afgørelse skal begrundes, og i § 24 i hvilket omfang en afgørelse skal begrundes. Hertil kommer, at det gælder som et almindeligt forvaltningsprincip, at en afgørelse skal meddeles parten af den kompetente myndighed, forinden afgørelsen kan få de foreskrevne retsvirkninger.

3.1 Partshøring.

Det følger af sagsbehandlingslovens § 19, at parten skal høres over oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er til ugunst for parten og af væsentlig betydning for sagens afgørelse, når parten ikke kan antages at være bekendt med at myndigheden er i besiddelse af oplysningerne.

Direktoratet har til mig i brev af 30. april 2004 skrevet, at "der nok burde have været foretaget partshøring direkte af A".

Jeg er enig med direktoratet i, at der burde have været foretaget partshøring af A forinden direktoratet traf afgørelse om at den resterende del af bevillingen ikke ville blive udbetalt.

Jeg finder det kritisabelt, at direktoratet ikke forinden der blev truffet afgørelse om ikke at udbetale den resterende del af bevillingen til A, foretog partshøring af A.

3.2. Begrundelse.

Sagsbehandlingsloven indeholder i § 22 og § 24 følgende regler:

§ 22. En afgørelse skal, når den meddelelse skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. Begrundelsens indhold kan begrænses i det omfang partens interesse i at kunne benytte kendskab til denne til varetagelse af sit tarv findes at brude vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private eller offentlige interesser, jf. § 15.

Det følger af § 24, stk. 1 og 2, at følgende skal indgå i begrundelsen:

Henvisning til de retsregler afgørelsen er truffet efter, redegørelse for oplysninger vedrørende faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen, samt hvor afgørelsen beror på et administrativt skøn, en angivelse af de hovedhensyn der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Direktoratets afslag af 5. september 2002 begrundes med, at der ikke var bevilget midler til Den særlige Hjælpefond. Herudover henvises til direktoratets brev af 14. november 2001, hvori det tillige angives, at regninger skal være direktoratet i hænde senest den 31. januar 2002.

I direktoratets brev af 11. december 2002, anføres endvidere, at direktoratet først modtog regningen i august 2002, samt at varerne hele tiden havde været tilgængelige i K by.

Hertil kommer at direktoratet i brev til mig af 30. april 2004 blandt andet skriver, at det for A's retsstilling, "er uden betydning om varerne har været tilgængelige eller ikke".

Det er herefter uklart for mig, i hvilket omfang direktoratet i sin afgørelse har tillagt det vægt, om varerne har været tilgængelige eller ej.

Direktoratet har ej heller i direktoratets afgørelse af 5. september 2002 redegjort for de principper, der ligger til grund for afgørelsen, ligesom direktoratet ikke på tilstrækkelig vis har redegjort de faktiske omstændigheder afgørelsen hviler på.

Jeg finder det yderst beklageligt, at direktoratets begrundelse ikke lever op til de krav, der følger af sagsbehandlingslovens § 24.

3.3. Meddelelse af afgørelsen.

Det gælder som et almindeligt forvaltningsretligt princip, at en afgørelse skal meddeles parten af den kompetente myndighed, forinden afgørelsen kan få retsvirkning.

Jeg har ovenfor afsnit 1 anført, at jeg ikke finder, at direktoratet har meddelt A direktoratets afgørelse af 5. september 2002.

Jeg finder dette beklageligt.

Jeg finder samlet set direktoratets sagsbehandling meget kritisabel og jeg henstiller at direktoratet træffer en ny afgørelse, og herunder inddrager spørgsmålet om lovligheden af en eventuel ændring af direktoratets afgørelse om at tilkende A støtte."